

Tuuleenergeetika teemaplaneeringu avalik koosolek

Käina, Käina huvi- ja kultuurikeskus

13.oktoober 2010. a

Algas 10.10

Protokollis Urve Pill

Aare-Villu Kattel – sissejuhatus, protsessi kirjeldus, etapid, ajakava. Kevadiste koosolekute tulem oli – Hiiumaal peab olema 2 km puhvertsoon ümber elamualade. On lähtunud valdade seisukohtadest – Pühalepa vald on öelnud, et sinna tuulikuid ei tule, Kõrgessaare ja Käina vald on esitanud oma tingimused, Emmaste vald ei ole avaldanud oma seisukohti.

Huvigruppide koosolekul avalikustatud kaardil oli Käina valla seisukohti tõlgendatud liiga karmilt. parandatud informatsioon on saadetud koosolekul osalenutele.

Planeering puudutab tuulikuid alates 500 kW.

Küsimus- alates 500 kW võimsusega tuulikuid võib panna 2 km kaugusele. Kui on 450 kW tuulik, kas siis võib panna 200 m kaugusele?

Aare-Villu Kattel- see toimub läbi detailplaneeringu või projekteerimistingimuste. See on valla kaalutusotsus, arvestada tuleb müranorme. Igasugune planeering on avalik protsess.

Urmas Selirand- kas ei võiks arutelusid korraldada sobivamal ajal?

Aare-Villu Kattel- valisime teadlikult Käina valla, arvestasime bussiaegu. Alati on keegi kellele valitud aeg ei sobi. Arvamust saab avaldada ka kohale tulemata. Tulemused on üleval Hendrikson@Ko kodulehel.

Marika Pärn- täna on tegemist eskiislahendusega mitte lõpplahendusega, kõigil on võimalik saata ettepanekuid. Kõigepealt vabandus- käsitlesime Käina valla poolt esitatud tingimusi rangemalt ja seadsime 2 km puhvri kõigile riigimaanteedele kuid 2 km puhver tuleb määrata tugimaanteedele, lisaks veel eluhoonetele, elamualadele, väärtuslikele maastikele.

Planeeringu käigus leitakse alad, kuhu elektrituulikute paigutamine on võimalik. Lisaks tuulikute paigutamise põhimõtted, ülekandeliinide põhimõttelised asukohad, kompensatsioonimehhanismid.

Alade väljavalmisel on analüüsitud ligikaudu 30 kriteeriumi.

Suuremate kui 500 kW tuulikute paigutamine väljapoole siniseid alasid (e. tuulikute paigutamiseks sobivaid alasid) on maakonnaplaneeringut muutev. Maakonnaplaneeringu muutmine võib toimuda läbi üldplaneeringu. Väiksemate tuulikute paigutamine on omavalitsuste kaalutusotsus.

Planeering on pidevalt muutuv vastavalt tehtud ettepanekutele. Ettepanekuid võib teha kogu protsessi jooksul.

Peale eskiisi arutelusid toimuvad juhtrühma arutelud, seejärel kooskõlastusring, seejärel vastuvõtmine.

Kuido Kartau – planeeringu märksõna on koostöö, otsuseid tehakse kohapeal.

Koostöö RMK-ga – RMK ei soovi metsamaa vähenemist – väljapääs on kaablite paigutamine maa alla. Teed peavad jääma avalikku kasutusse.

Koostöö Keskkonnaametiga- erinevatele objektidele erinevad puhvrid. Näiteks kotkad, must toonekurg- 2 km puhver. Tulemuseks on kõige karmimad piirid Euroopa tasandil.

Koostöö Kaitseministeeriumiga- õhuseireradarite paiknemine.

Ühendus põhivõrguga- ühendus on nõrk Lõuna- ja Lääne-Eestiga. Hiiumaal põhivõrk puudub. Elering ei näe vajadust tulla Hiiumaale kuna siin puudub tarbimine ja tootmine. Kui siin tekib elektrienergia tootmine, tekib ka ajadus luua parem ühendus Hiiumaaga.

Marika Pärn- tegemist on maakonnaplaneeringuga, mis seab üldisemad arengupõhimõtted ja tingimused. Täpsemad tingimused seatakse jätkuprojektiga. Planeering vormistatakse

maakonna lõikes. Planeering koosneb seletuskirjast ja kaardist. Iga ala kohta antakse täpne ülevaade tabeli näol.

Arendussoovi puhul tuleb valitud alal koostada üldplaneering, üldplaneeringu teemaplaneering või detailplaneering. Planeeringu võib koostada ka piirkonna ühele osale. Tuleb arvestada antud planeeringus välja toodud kriteeriumitega. Tingimused võivad olla muutunud ja vajalik on täpsem analüüs.

Kuido Kartau- planeering käsitleb ka kompensatsioonivõimalusi..

1. riiklik maksuregulatsioon
2. kokkulepped projektide kaupa

Praegu makstakse toetust tootjale 84 s/kWh. Ettepanek 1,5 s/kWh kohalikule omavalitsusele- 2 MW tuuliku puhul, mis toodab 7,5 kWh aastas on see umbes 115 000 kr aastas (7 500 EUR).

Mati Lüsi ettepanek oli tuulikute maht võiks olla 40 MW ja see tuleks reserveerida kohalikele investoritele. Kulukas ja kuna maht on väike, ei tasu ära.

Hiiumaa Erametskond valis Kõrgessaare vallas alad kuhu võiks tuulikuid paigutada.

Tõenäoliselt need alad ei sobi kuna sinna ulatub rohevõrgustiku 2 km kaitsetsoon.

Tuuleenergia Assotsiatsiooni põhietteheide oli, et planeeringuga seatakse liiga ranged tingimused.

Urmas Selirand- küsimus viimase slaidi kohta- „elamute puhverala määrata müranõudest lähtuvalt, mitte meetrites“. Mida see tähendab?

Kuido Kartau- planeeringu objektiks on täna elektrituulik alates 500 kW. Tänapäeval on tööstuslikud tuulikud 1 MW ja suuremad, 400-500 MW tuulikuid praegu kasutusel eriti ei ole. Tegeleme sellega, millega tegelikult tullakse ja saame arenguid ette näha mingi piirini. Planeering lähtub kehtivatest ja tulevatest seadusaktidest, mida me suudame ette näha. Üks neist on müranorm – elamu juures võib olla müra kuni 40 db. Tuulikud aga on erinevad. Kui me täpselt teame, mis tuulikuga on tegemist, siis saab tuletada, kui kaugel see tuulik peab olema.

Ülo Kikas- millele tuginedes me julgeme võtta planeeringusse nii võimsaid tuulikuid, kui me tegelikult täna nende mõjusid ei tea.

Kuido Kartau- tehnoloogia arengut arvestades oletame et tuulikud tulevikus on oma olemuselt suhteliselt sarnased, lihtsalt võimsamad, kõrgemad – jälgime, et ka siis kõik vastaks seadustele ja normidele.

Ülo Kikas- kas ei ole võimalik, et suuremate tuulikute puhul tekivad probleemid ka 2 km ulatuses.

Kuido Kartau- tundub, et selles suunas võiks tehnoloogia areneda ja me peame millestki lähtuma muidu me anname liiga vähe vastuseid. Võimsamate tuulikute müratase on küll suurem kuid mitte hüppeliselt suurem. Järgnevas planeeringus, kui on juba teada tuuliku täpsed parameetrid, tulebki sellest lähtuda.

Küsimus- kas planeeringus käsitletakse tavapäraseid kõige levinumaid tuulikuid või ka näiteks horisontaalseid

Kuido Kartau- uuematest tuulikutest me teame praegu liiga vähe. Kui need tulevad, peab tegema uue planeeringu.

Küsimus- kui vali on 40 dB?

Kuido Kartau- mina räägin praegu umbes 60 dB

Inge Talts- Aulepas tehti keskkonnamõjude hindamine. Kas on viga leitud, miks need tuulikud inimesi häirivad.

Kuido Kartau- on tehtud leping uuringufirmaga SAARPOLL uurimaks, mida arvavad Eestis tuulikuparkide lähedal elavad inimesed. Praegu pole pilt selge, mida inimesed tegelikult arvavad, kui paljud on häiritud ja miks nad häiritud on, millised on nende kaebused. Eesti Energia püüab probleeme lahendada, teeb koostööd inimestega.

Küsimus- kui suur on distants tuulikute vahel, et neid saaks nimetada juba grupiks.

Kuido Kartau- olulise ruumilise mõjuga objekt (ORM) koosneb vähemalt 5 tuulikust, võimsus rohkem kui 7,5 MW. Kogum tuulikuid, kust läheb üks liitumine alajaama, moodustab tuuleelektrijaama. Tuulikute vahe on umbes 300- 600 m, muidu nad hakkavad üksteist segama. Liitumistingimused määravad tuulikute arvu.

Gunnar Aug- kuidas omavalitsusele minevat raha kasutatakse?

Kuido Kartau- kohapeal otsustatakse, mida selle rahaga teha. Hanilas on mittetulundusühing.. Eraomaniku maale ei saa tuulikud panna omaniku nõusolekuta. Arendajaga sõlmitakse kokkulepe nii ehitamise osas kui kompensatsiooni osas.

Aare-Villu Kattel- parem on maad rentida mitte müüa ja teha koostööd maaomanike hulgas.

Küsimus- kui palju sellele alale tuulikuid mahub, kas see tasub ära, et ülekandeliine teha?

Kuido Kartau- ühe 3 MW tuuliku jaoks on vaja maad 600m x 400m. Siin on üle 1000 ha – see tähendab, et tuulikuid võib olla umbes 100 kuni 300 MW.

Ülo Kikas- planeering ei tohiks olla nii hägune – põhimõtteliselt sobivad alad ja tõenäoliselt ebasobivad alad. Võiks olla sobivad alad ja ebasobivad alad.

Kuido Kartau- udusus tuleneb andmetest – näiteks põhikaardilt saadav info ei ole võib –olla täna enam tõene.

Inge Talts- kas üle 500 kW tuulikute paigutamine otsustatakse ära maakonnaplaneeringuga?

Kuido Kartau- see planeering käsitleb tuulikuid üle 500 kW. Planeeringu peavad kooskõlastama omavalitsused, et see kehtima hakkaks. Alla 500 kW tuulikute paiknemine ei ole selle planeeringu objekt

Inge Talts- kui planeering on kehtestatud, siis omavalitsusel ei ole enam alust tuulikute keelduda.

Kuido Kartau- ka kõik edaspidised planeeringud peab kaitseministeerium kooskõlastama, võib-olla seda kooskõlastust ei tulegi. Samuti peab toimuma täpsem keskkonnamõjude hindamine, mille tulemusel võib selguda, et see ala ikkagi ei sobi. Järgnev planeering on samuti avalik protsess.

Marika Pärn- sinisel alal võib algatada planeeringu. Kuid planeeringu algatamine ei tähenda seda, et sinna ka tuulikud püstitatakse. Jätkuprojektiga jõutakse selgusele, kas sinna saab tuulikuid püstitada.

Jaanus Valk- järgneva planeeringuga kaasneb keskkonnamõjude hindamine konkreetsete tuulikute mõjude hindamiseks.

Küsimus- küsimus kompensatsioonimehhanismide kohta. Tuulikutega kaasneb visuaalne reostus ja vilkumine. Kui inimest olukord ikkagi ei rahulda, kas saab nõuda kinnistu välja maksmist.

Kuido Kartau – kui tuulikute täpne asukoht on juba teada, siis on võimalik vilkumist täpselt välja arvutada. Teemaplaneering käsitleb ka kompensatsioonimehhanisme.

Detailplaneeringusse võib samuti kompensatsioonimehhanismid sisse kirjutada, see on siis juba projektipõhine.

Küsimaja- maa kompenseerimise võiks planeeringusse sisse kirjutada.

Küsimus – utiliseerimine on samuti käsitlemata jäänud.

Kuido Kartau- see on KSH teema. Omanikul on kohustus ka utiliseerida.

Jaanus Valk- me tahame kõik inimväärsel elu, aga me ei taha tuulikuid, karjääre ega midagi muud. Kuid me oleme üsna energia piiri peal nii et mingit tööstust ei saagi teha. Meie energia areng piirdub sellega, et raiutakse üle kolme aasta liinialuseid. Peaksime leidma kompromissi.

Soojusenergiajaama rajada ei saa, ei ole piisavalt, millega kütta. Turbal on limiteeritud kaeveluba, ei ole piisavalt hakkepuitu ega prügi.

Urmas Selirand- Hollandi suurkompanii Shelli esindaja ütles ühes valimiseelses intervjuus, tuulepargid on läbi proovitud ja ebaotstarbekaks kuulutatud.

Aare-Villu- peaksime hakkama mõtlema tulevikule ja mitte ainult kõigele vastu olema. Reserveerime alad, kuhu oleks võimalik tuuleparke rajada. Peaksime ise ka midagi tegema, et elu saarel jätkuks. Planeering suurendab meie painduvust olukordadest välja tulla. Peame koos mõtlema ja leidma lahenduse.

Andrus Ilumets- juba praegu toimub kompenseerimine, sest elekter jõuab siia suurte kuludega. Kuidas me suudame tulevikus hakkama saada kui meil ei ole mingit toetavat struktuuri. Kui meil elektrit ei ole keset talve, mida me siis teeme?

Film taastuvenergeetikast Saksamaal. Põhiprobleemiks tuuakse tuulikute kaugus elamutest. Tuulikuid peaks Saksamaal rajama kindlatesse tööstuspiirkondadesse mitte hajutatult üle Saksamaa elamualade lähedale.

Aare-Villu- maksimaalselt on arvestatud kõigi piirangutega ja oleme siiski leidmas alasid, kuhu võiks tuulikuid rajada. Püüame hoida mõistlikku diskussiooni ja jõuda reaalse tulemuseni.

Tõnu Liivo- töötan Väinamere lootsina. Võiksimme kõik väinad ühendada tammiga ja tammid panna täis hüdroturbiine ja tuulikuid. Siis saame püsiühenduse, kaabliringi, meretee saaks sügavamaks ja praamidotatsiooni ei peaks enam maksma. Mudateke ei oleks enam nii intensiivne.

Jaanus Valk- Väinameri on Natura ala, seda ei saaks teha

Urmas Selirand- äkki on küsimus selles, et Hiiumaa kogukond ei ole ilma tuulikuteta jätkusuutlik. Siis hakkame mõtlema, kuidas me tuulikud saame väikseimate kahjudega. Kui meil on võimalus ellu jääda ilma selle 300 MWta ja vananenud tehnoloogiaga, siis katsuks ilma nendeta ellu jääda.

Aare-Villu Kattel- me ei tea, kas me oleme oma jätkusuutlikkuse juba minetanud, aga paistab, et me oleme seda minetamas ja tuleks kurssi muuta.

Urmas Selirand- teeks uuringu

Jaanus Valk- toide üle Vormsi maksis 4 aastat tagasi 500 milj, niisama seda kulutama ei hakata. Diiseljaam ei ole lahendus.

Aare-Villu Kattel- olemasolevat diiselelektrijaama enam ei käivitata. Täna meil seda lahendust ei ole enam ja diiselelektrijaam ei ole lahendus ka tulevikuks. Ei saa nii, et meile ainult antakse, tuleb ka vastu anda.

Tiivi Lipp- kui need alad meile jäävad, siis see ei otsusta veel midagi. Siis tulevad veel jätku-planeeringud. Planeering suurendab meie paindlikkust olukordadest välja tulla.

Jaan Ugam- tuuleenergeetika on hea kuid oluline on koht ja oluline on maht.

Gunnar Aug- kellele me seda energiat siis välja anname?

Aare-Villu Kattel- energiasüsteem on suur süsteem, ühendatud Euroopaga. Eesti üksi ellu ei jää. Mida meie sellest saame - peame mõtlema, mida me tahame sellest saada. See võiks olla üks valikutest, mis siin elu edasi viiks.

Andrus Ilumets - 2% meile on umbes 1,4 miljonit aastas. Teiseks me saame hakata arendama energiamahukaid tootmisi. Iga esimene asi, mida arendatakse, ongi kallis. See ei tähenda, et see 50 aasta pärast sama kallis on.

Aare-Villu Kattel- loeb ette Jaan Ugami ettepanekud teemaplaneeringule.

Aare-Villu Kattel- meie tänase koosoleku tulemused:

- Kui Käina vald peab vajalikuks veel kaaluda oma otsust, siis on selleks võimalus.
- Milliseid tuulikuid planeering käsitleb?
- Millist kasu kogukond ootab, millistel tingimustel me oleme nõus tuulikuid siia paigutama. Jätkuvalt on aega sisendit planeeringusse anda.

Hannes Maasel- meie planeering toimub õigel ajal, mujal ollakse hiljaks jäänud. Siin toimuvad asjad demokraatlikult ja nii nagu nad peavad toimuma

Lõpp- 12.42

Urve Pill

